

діяльність учнів практичного характеру – музикування, спів, слухання музики, аналіз-інтерпретація її зразків тощо.

Саме у процесі практичної діяльності формуються художні вміння і навички учнів, реалізуються виховні завдання, розвиваються музичні творчі здібності. Тому, на уроках мистецтва особливе місце повинна займати сучасна музика, якою захоплюються учні-підлітки. Місія кращих зразків сучасної музики – виховувати, збагачувати духовний світ особистості, розвивати моральні цінності школярів, оскільки сучасні музиканти України часто стають життєвими і творчими орієнтирами для шкільної молоді.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гурт «Kalush»: хто є хто і як все почалося? Kalush News City: Веб-сайт. URL: <https://kalushnews.city/articles/134526/gurt-kalush>
2. Ексклюзивне інтерв'ю з солістом гурту «Kalush». 24TV.ua: Веб-сайт. URL: https://showbiz.24tv.ua/eksklyuzivne-intervyu-solistom-gurtu-kalush-novini-shou-biznesu_n1814184
3. Від заводу до американського лейбл: історія Олега Псюка та гурту «Kalush». МІСТО: Веб-сайт. URL: <https://mi100.info/2019/12/22/vid-zavodu-amerykanskogo-lejblu-istoriya-olega-psyuka-ta-gurtu-kalush/>
4. Чому варто слухати гурт «Kalush»? Бабель: Веб-сайт. URL: <https://babel.ua/texts/39783-tigonish-solist-rep-gurtu-kalush-navchavsya-v-tehnikumi-ta-pracuyav-na-betonnomu-zavodi-zarazvin-zapisuye-treki-na-velikomu-amerikanskomu-leybli-yak-u-nogo-ce-viyshlo>

Михайлюк Юлія

Науковий керівник – доц. Ороновська Лариса

«ГІМН ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ ЯК ФУНДАМЕНТ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СУЧАСНИХ ШКОЛЯРІВ»

Постановка проблеми. Український народ завжди прагнув до свободи та справедливості і, не зважаючи на гніт інших держав, він йшов до свого через будь-які перешкоди. У всі часи цей процес супроводжувала пісня. Пісня – один з основних засобів в організації і підняття патріотичного духу. До таких відноситься і пісня-марш «Зродились ми великої години», яка 1932-го року була проголошена гімном Організації Українських Націоналістів. А також, 2018-го року стала офіційним маршем Нової Української Армії.

Поданий матеріал узагальнює та викладає історичний аспект створення маршу, аналіз змісту тексту та музичного супроводу.

Пропоновані тематичні матеріали частково досліджували: Олег Скрипка, Юрій Якуба Олександр Кучерук та інші.

Мета статті – обґрунтувати та узагальнити важливість маршу-гімну, як у часи Організації Українських Націоналістів, так і у сьогоденні подіях – війни України проти російського агресора. А також, представити методичні аспекти його вивчення у сучасній школі.

Виклад основного матеріалу. Авторство музики, на даний момент, ще точно не визначено. Але його номінують Омеляну Нижанківському – українському органісту і музиканту. Мелодія написана для маршової ходи у розмірі чотири четверті, що дає хороший

поштовх для першого кроку, як у класичному марші під барабан. Вона написана так, що будь-хто, навіть без музичної освіти, зможе повторити та запам'ятати її.

Щодо тексту, його автором є Олесь Бабій – український письменник, літературознавець, якого також знають під псевдонімом Хмелик. Був безпосереднім учасником створення Організації Українських Націоналістів, борцем за свободу та незалежність. Він створив текст спеціально для першого конгресу ОУН. Слід зазначити, що сенс даного маршу є дуже глибоким. Він пробуджує відчуття єдності всього українського народу, його патріотизму і загальної згуртованості, що є важливим елементом національної свідомості будь-якого народу.

«Зродились ми великої години
З пожеж війни, із полум'я вогнів,
Плекав нас біль по втраті України,
Кормив нас гнів і злість на ворогів» [1].

Для того, щоб зрозуміти суть першої строфи, слід звернути увагу на історичні події, які відбувалися під час написання тексту. Трагічна доля українських людей під гнітом польської та радянської влади, втрата віри в традиційні легальні методи боротьби з утисками, поневоленням, поневірянням у допомозі західних демократів та пом'якшення режимів окупантами. Вони зрозуміли, що не варто миритися з тим, що відбувається в країні і треба брати все у свої руки. Необхідно посилювати боротьбу, вдаватися до радикальних заходів аби змінити існуючі колоніальні режими.

З усіх цих вказаних причин, з 27 січня по 3 лютого 1929 року у Відні відбувся конгрес представників націоналістичних організацій, який проголосив створення Організації Українських Націоналістів, взявши за мету виокремлення Української соборної держави з під влади тодішньої диктатури [2].

Варто зазначити, що сьогодні, у 2022 році, відбувається схожа ситуація і українці знову і знову доводять силу та міць нашого народу, у тому числі Заходу.

Отож, можемо зрозуміти, що «велика година» – це алегорія, час зміни мислення, зміни ставлення до можливості створення незалежної Української держави, не зважаючи на «пожежі війн» і «полум'я вогнів». Такий переворот розуміння зазвичай і стається у найважчий період для держав, коли люди її втрачають, коли розуміють її важливість, то відчувають «гнів і злість на ворогів».

І ось ми йдем у бою життєвому –
Тверді, міцні, незламні, мов граніт,
Бо плач не дав свободи ще нікому,
А хто борець, той здобуває світ.

Не хочемо ні слави, ні заплати.

Заплатою нам – є розкіш боротьби!

Солодше нам у бою умирати,

Ніж жити в путах, мов німі раби.

Щодо другого і третього куплету можемо виокремити по перше, сміливість, незламність, міцність «мов граніт» української Армії, бажання військових за будь-яку ціну, вибороти свободу для Батьківщини і більше ніколи не «жити в путах, мов німі раби». По друге, заклик до суспільства не шкодувати себе, не лити марно сліз, чекаючи дій інших. Цим вони спонукають вступати у свої лави і, поряд з іншими, бороти ворогів і «здобувати світ».

Доволі нам руїни і незгоди,

Не сміє брат на брата йти у бій!

Під синьо-жовтим прапором свободи

З'єднаєм весь великий нарід свій.

Велику правду – для усіх єдину,

Наш гордий клич народів несе!

Вітчизні ти будь вірний до загибуну,

Нам Україна вище над усе!

Український народ споконвіку страждав від завойовників. Починаючи від скіфів та сарматів, готів та гунів, які проходили нашими територіями, завершуючи литовськими, польськими та, особливо, російськими загарбниками, які не давали нам спокійно жити століттями.

Варто зауважити, що це дало нашому народу не лише мінуси, але і деякі плюси. Це виховало в нас незламність та непохитність перед будь-якими перешкодами. На додачу до цього, завдяки змішуванню крові, нація розвивалась і стала розумнішою та міцнішою. Вважаємо, що саме так створились особливі риси українських людей.

Повертаючись до тексту пісні, скажу, що український народ вже достатньо втомився від вічних погроз і загроз. В марші-гімні ОУН згадано, усім сьогодні відоме, гасло «Україна – понад усе!», що спонукає людей «з'єднати весь великий нарід свій» «під синьо-жовтим прапором свободи».

Так, вже тоді, саме цей прапор був символом українського народу.

У тексті гімну звертають увагу на важливість згуртування народу Лівобережної та Правобережної України під одним началом для спільної мети. Адже нашу державу поділили на ми (саме поняття лівого і правого берегу формально вигадали росіяни, поляки та інші окупанти), а Україна завжди була, є і буде єдиною неподільною державою. Саме тому «не сміє брат на брата йти у бій!», а мають виступити єдиним спільним фронтом за суверенність Батьківщини.

Веде нас в бій борців упавших слава

Для нас закон найвищий – то приказ:

«Соборна Українська держава –

Вільна й міцна, від Сяну по Кавказ».

«Від Сяну по Кавказ» – етнічні території українського народу з часів козацтва, які були розділені між іншими державами Андрусівським перемир'ям 1667 року і так званим «Вічним миром» 1686 року. Хоч весь світ ніколи не визнавав цього, історія все ж на нашому боці. І як ОУН з 1929 року боролись за звільнення та незалежність цих територій у складі Української держави, так і ми, сьогодні у 2022 році можемо претендувати на них.

Наразі вирішується доля нашої держави, доля нашого народу, вирішується, чи будуть українці вільними, чи збережуть свою демократію?

Збройні сили України та тисячі добровольців йдуть, щоб зупинити повномасштабне російське вторгнення. Мільйони об'єдналися, щоб разом протистояти окупантам-загарбникам. Жінки, діти, літні люди – усі намагаються зробити свій внесок у перемогу, яка обов'язково настане.

«Ми пишаємось і усіма нашими людьми, які попри окупацію виходять на вулиці. Протестують. Виганяють окупантів так, як можуть. Пишаємось усім нашим народом! Саме тому потрібно завжди підкреслювати: якщо наші міста й села окуповані, то це лише тимчасово. І вони обов'язково будуть звільнені. Будуть звільнені нашими героями. Причому не тільки силою зброї, а й силою духу. І я вдячний кожному й кожній, хто це усвідомлює. Хто не припиняє чинити спротив навіть тоді, коли здається, що результат – дуже далеко. « - Бо найтемніший час завжди перед світанком...» – уривок зі звернення Президента України Володимира Зеленського 13 квітня 2022 року, 48 день війни.

Висновки. Отож, марш-гімн «Зродились ми великої години» звучить однаково важливо і актуально в усі часи і, особливо, сьогодні, коли його слова піднімають дух як військових, так і мирних людей.

Слова цього поетично-музичного шедевру заставляють кожного воювати у свій спосіб: когось на полі бою, когось на політичній арені, когось у інтернет-військах, а також волонтерами, які знайдуть що завгодно для потреб Армії. Головне разом і за спільну мету. Ми завжди будемо пам'ятати, тих хто загинув і боротися далі! Тому, вважаємо, що цей гімн варто вивчати не лише на уроках історії, української літератури, а також на уроках музичного мистецтва, щоб розвивати відчуття гордості і патріотизму за рідну Україну і героїв, що полягли за її свободу. А також, показати школярам важливість Збройних Сил України у нашій суверенній державі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Текст гімну ОУН «Зродились ми великої години» nashe.com.ua Веб-сайт. URL: <https://nashe.com.ua/song.htm?id=16843>
2. Історична довідка про Організацію Українських Націоналістів uk.wikipedia.org Веб-сайт. URL:
3. Звернення Президента України Володимира Зеленського 13 квітня 2022 року www.president.gov.ua
4. Веб-сайт. URL: <https://www.president.gov.ua/news/vid-sili-nashogo-sprotivu-v-usih-jogo-formah-pryamo-zalezhit-74293>

Пастушенчин Олександр

Науковий керівник – доц. Ороновський Анатолій

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АВТОРСЬКОЇ МУЗИКИ В СЕРЕДОВИЩІ НУШ

Постановка проблеми. Жанр авторської музики є одним із улюблених у сучасному молодіжному середовищі в умовах соціокультурних процесів. Її широко використовують у найрізноманітніших контекстах діяльності та задоволення естетичних та етичних потреб молоді.

Становлення, розвиток і видозміна авторської пісні було органічно пов'язане передусім із змінами у сферах її побутування. У історичному становленні пісенного мистецтва спостерігаємо звернення до сфери почуттєво – особистого, індивідуального в багатомільйонній аудиторії радіо та теле - слухачів. Це вимагало професіоналізму й належної міри щирості як композитора так і автора - виконавця.

Показово, що добою формування феномену авторської пісні як жанру, в якому відобразилися найхарактерніші риси національних музичних традицій, стали післявоєнні роки. Так, у середині 50 - 60 х років набули популярності пісенні твори українських композиторів П. та Г. Майбород, Я. Цегляра, І. Шамо, А. Кос-Анатольського, С. Сабадаша, В. Михайлюка [1, 2, 4, 5].

Музичні твори цих авторів позначені високою мелодійністю, простотою побудови, але одночасно глибоким ліризмом, що сприяло еволюціонуванню до рівня популяризації. Цей пласт духовної культури нашого народу у професійному відношенні характеризується ліричним змістом, простою побудовою, легким запам'ятовуванням, що є головною ознакою народно-пісенного мелосу.

Водночас стан вивчення становлення авторської пісні й узагальнення теоретико-методологічних аспектів цієї проблематики а також осмислення авторської музики як чинника виховання молоді та її розуміння ще не можна назвати задовільним. Хоча, варто звернути увагу на низку цікавих досліджень соціологічного, психологічного, культурологічного, музикознавчого напрямів, у яких зроблено важливі узагальнення [1, с. 61-72].

Мета статті – розглянути жанр авторської пісні у сучасному шкільному середовищі та його популяризацію в умовах соціокультурних змін.